

Aránylag rövid időn belül, alig tízegyhónap leforgása alatt, immár másodszor ülök a papírom elé, hogy ugyanarról a témáról írjak.

A téma: a Belvárosi Kávéház, a város egyik legregibb, legrégibb vendéglátóipari üzeme. Először 1955 február 18-án írtam róla a „Belkereskedelem” hasábjain, abból az alkalomból, hogy éppen tíz éves fordulója volt annak, hogy Budapesten, a „kávéházak városában” a hosszú ostrom után megnyílt az első üzlethelyiség. Egy kávéház.

Akkor, több mint egy évvel ezelőtt, nemcsak a megnyitás első napjára emlékeztem, de a toll erejében bíztam, a kávéház újbóli megnyitását is szerettem volna elérni. Mert a régi Belvárosi Kávéház az évfordulón már régesrég a diákmenza, műterem és raktár szomorú statisztaszerepeit játszotta.

* A leírt szó úgylátszik mégsem volt haszontalan. Lám, alig tavaszkodott ki másodszor, s az újabb megnyitóról már nem a megsziből, — de a kávéház márványhüvös, csendes asztala mellől írhatok. De nem lehet úgy írni a jelenről, hogy ne emlékezzek a múltra.

Am jól van; s hogy könynyebb legyen az emlékezés, előttem az első cikk, melynek még ez volt a címe: Kávéház a romokon.

„Öreg kávéházi szakemberek — így szólt egyhelyütt — kik minden fontos eseményre jól emlékeznek, úgy beszélnek, borús, ködös reggelre ébredt aznap a város. Az égből vegyesen hó és eső szitált, hogy aztán összekeveredve a felzaggatott aszfalittal, csú-

szós-ragadós latyok képében köszöntse a reggeli járókelőket. Vasárnap volt. A szűk belvárosi utcákból s más, messzebb fekvő utakról is határozott léptű férfiak tartottak az Apponyitér felé. Mert mára, éppen vasárnap reggelre — hirdették, hogy újból megnyílik a patinásmultú helyiség...”

Es mintha azóta nem is több mint évtized telt volna

el... a kávéház megnyitását ma talán még jobban várták, mint akkor.

Mennyien várták már a megnyitást és milyen türelmetlenül, s ugyanakkor aggódó szeretettel figyelték (s bizonyára sürgették volna is) a lassan cammogó építkezést.

Hogy kik voltak ezek? Még csak általánosítanom

sem kell. Csak körülnézek a toll mögül: lássuk csak, kik vannak jelen ezen az újból első délelőttön.

* Itt, mindjárt mellettem, egy csendes sarokba húzódva T. K., a legnagyobb magyar színésznők egyike. Itt lakik a közelben, s tudom róla, esténként, ha előadás után hazafelé tartott, még egy kis kerülőtől sem riadt vissza, hogy sürgető tekintettel be ne pil-

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Földényi Ervin:

Szerző:

MÁSODSZORI

Cím:

KÖSZÖNTŐ

Forrás:

Belkereskedelem

1956. V. 5.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

lantson a csúf mésszel keresztülmázolt ablakokon.

S látom ott, néhány asztallal távolabb, egy erőteljes oszlop tövében, ott ül megint régi helyén B. I., a kitűnő író. Csak nemrégiben jelent meg bölcs derűvel íródott bécsi útinaplója, melynek egyik fejezetét így zárja: „Ülök a Ringen, a régi, nagyükrös kávéházban, iszom a jó »schale gold«-ot, s azon gondolkodom, hogy otthon megnyílt-e már a Belvárosi Kávéház?...”

Távolabb az ablak mellett T. M., az ismert fizikus pásztázta vastag pápaszemén keresztül a reggeli újságot. Előtte gőzölgő feketé, éppúgy, mint tizenöt évvel ezelőtt, csak a szemüveg lencséjén, meg kissé görnyedt tartásán látszik, hogy közben nem múlt az idő nyomtalanul. Asztal-szomszédom, P. A. mérnök régi helyén, az egykori törzszasztalnál ül. Nyitott könyve fölött a berendezést nézi, figyel, vizsgálja. Lehet, hogy csak én vet-

tem észre, de úgy láttam, elégedetten bólogatott.

Sokan vannak itt a régi törzsvendégek közül. Eljött M. L., a kiváló sebésztanár, V. G., aki egykoron úgy hozzátartozott a kávé-

házhoz, akár az ismerős kenyereslánya. Itt vannak... *

...S vannak itt rajtuk kívül új arcok is. Az egyik középső asztalnál fiatalok ülnek. Kávéháznézőbe jöttek a szomszédból, a bölcsészkarról. Amott szürkülőhajú pedagógus barátokzik a pincérral. Vannak olyanok is, akik először ülnek kávéházban. Például az a minisztériumi osztályvezető, aki régen csak legfeljebb az utcáról bámult be a hatalmas üvegablakon. A bejáratnál az egyik kis asztalnál kardigános lány nézi idegesen az óráját, mert a fiatalemberek — úgylátszik — a kávéházi randevűkről is késnek...

A mai, az új Belvárosi Kávéházból vannak, akik „hiányoznak”. Például nincsenek gazdag vidéki mágánások, nincsenek tőzsdelovagok, bankárok, még ráérő háztulajdonosok sem. Helyettük az új vendég fűjja együtt a füstöt az egykori törzsvendégekkel. Holnapra megszokja a kávéházat, s holnaputánra tán hozzátartozik már az életéhez. Az „ő” asztala lesz a bal kettés, az ő kívánságait, szokásait tanulja

meg, tartja nyilván a fehérkabátos pincér.

A nesztelenléptű pincértől most, hogy új fejezetbe kezdek, új duplát kérek. Most a kávéjük jó. Tán jobb, mint valaha. Tekintetem megint az évvel ezelőtti cikk néhány sorára esik.

„A pincéből, hol nem érte a bomba — így számolnak be a sorok — néhány asztalt, széket is kerítettek, hogy hamar, minél hamarabb életet leheljenek a háborúba fült üzembe...”

Nézem az új berendezést, a kényelmes székeket s a kávéházi hangulatot idéző asztalokat — s oly jól esik, hogy ezek a sorok ma már klasszikus anakronizmusnak hatnak.

Jól esik nézni, s oly megnyugtató látni, hogy eltűnt már a romoknak emléke is. Hogy a frankozott pótkávé Brazília illatos aromája váltotta fel, hogy melasz helyett hófehér kockacukor mosolyog a barna kávé árnyékában, hogy buci és buris helyett hosszú étlapról válogathat szem-szájnak ingerére a vendég.

S nézem a meghatóan békebeli képet: az újságtornyokkal megrakott új-

Osztályozás

Tárgy:

640. 24

Hely:

Belvárosi Kávéház

Idő:

" 456 "

Személy:

Helyszám:

ságost. Eszembe jut az első „nyitás”, amikor mindössze két példány „Szabadság” keringett a vendégek között, melyben „Hulikéknak Óbudára azt üzenté Károly, hogy jól van.”

Nézem hát, kicsit meghatottan, a forgalmat, s arra gondolok: kávéház és vendégek megtették a magukét.

S ami a továbbiakat illeti — a kávéházon a sor, hogy hű maradjon szép indulásához. Gondolom, ez nála nemcsak kötelesség, de becsület dolga is. A múltja miatt, s — jövője érdekében.

Belvárosi Kávéház, 1956. május.